ECLI:LV:AT:2026:0225.A420141423.21.L

Lieta Nr. A420141423, SKA-273/2026

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2026.gada 25.februārī

[1] Senātā saņemta Valsts probācijas dienesta (turpmāk – dienests) kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 23.jūlija spriedumu, ar kuru uzdots dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izpildīt administratīvos līgumus: izmaksāt pieteicējiem /Persona X/, /Persona W/, /Persona V/, /Persona U/, /Persona T/, /Persona S/, /Persona R/, /Persona Q/, /Persona P/, /Persona O/, /Persona N/, /Persona M/, /Persona L/, /Persona K/, /Persona J/, /Persona I/, /Persona H/, /Persona G/, /Persona F/, /Persona E/, /Persona D/, /Persona C/, /Persona B/, /Persona A/ atlīdzību par nostrādātajām virsstundām strīdus laika posmā, ņemot vērā šajā spriedumā konstatētos faktus un juridiskos apsvērumus.

Tiesa atzina, ka no dienesta 2022.gada 1.jūnija lēmuma Nr.1110-2-10/LEM2022/6/30 (turpmāk – 2022.gada 1.jūnija lēmums) un administratīvajiem līgumiem konstatējams dienesta apsolījums, kas radīja pieteicējiem tiesisko paļāvību, ka nostrādātās virsstundas par strīdus periodu tiks apmaksātas. Dienests amatpersonu tiesības uz piemaksas par virsstundām aprēķinu un izmaksu par iepriekšējo periodu atzinis tikai 2022.gada 1.jūnija lēmumā. Līdz ar to no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas pieteicējiem radās tiesiskā paļāvība uz pareizu un pilnīgu darba samaksas aprēķinu strīdus periodā.

[2] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka pieteicējam nebija tiesību paļauties, ka dienests izmaksās darba samaksu par virsstundām, neievērojot Darba likuma 31.panta pirmajā daļā noteikto noilguma termiņu. Dienests, atsaucoties uz Senāta 2025.gada 24.marta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-278/2025, ECLI:LV:AT:2025:0324.A420136923.12.L, 4.punktu, argumentējis, ka pieteicēji varēja savas tiesības izmantot savlaicīgāk, jo no vairākiem pierādījumiem lietā, uz kuriem dienests bija norādījis, bet kurus apgabaltiesa nevērtēja, izriet, ka pieteicēji zināja, ka pilda amatu, kas saistīts ar īpašu risku, un ir nodarbinātas ne mazāk kā 50 procentus no normālā dienas vai nedēļas darba laika. Pēc analoģijas uz izskatāmo gadījumu ir attiecināmi civillietā Nr. C770964723 pieņemtie spriedumi, no kuriem izriet, ka nav iemesla noilguma neievērošanai izskatāmajā lietā.

Senatoru kolēģija vērš dienesta uzmanību uz to, ka rīcības sēdes lēmumā lietā Nr. SKA-278/2025 izdarīti secinājumi par konkrētajā kasācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem kontekstā ar lietā pārsūdzēto spriedumu un tajā norādītajiem argumentiem. Tādējādi šie secinājumi nav vispārināmi un nekritiski attiecināmi uz šo lietu, jo tie izdarīti, ņemot vērā citu argumentācijas bāzi apgabaltiesas spriedumā un kasācijas sūdzībā, kas atšķiras no izskatāmās lietas un iesniegtajā kasācijas sūdzībā ietvertās argumentācijas.

Konkrētajā gadījumā ir būtiski un par to lietā nav strīda, ka dienests ar pieteicējiem ir noslēdzis administratīvos līgumus – izlīgumus –, lai izbeigtu strīdu par virsstundu samaksu. Apgabaltiesa pārsūdzētajā spriedumā konstatējusi, ka izlīgumos individuāli apsolīts pieteicējiem samaksāt par strīdus periodu, ja viņi nevērsīsies tiesā. Turklāt tie noslēgti pēc dienesta iniciatīvas, neiebilstot, ka ir iestājies Darba likuma 31.pantā noteiktais noilguma termiņš, kurā pieteicēji varēja dienestam izvirzīt prasījumus saistībā ar darba samaksu par strīdus periodu. Tādējādi ar izlīgumu šīs tiesiskās attiecības, savstarpēji piekāpjoties, pārvērstas par neapstrīdamām

un neapšaubāmām (*Civillikuma 1881.pants*). Izlīguma sekas ir tās, ka izlīdzējs atsakās no savas prasības un tās vietā iegūst no izlīguma izrietošo prasījumu (*Civillikuma 1884.pants*) (sal. *Senāta 2013.gada 5.aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-399/2013, A420340712, 10.punkts*). Līdz ar to pieteicēju prasījums par nostrādāto virsstundu samaksu ir jauns prasījums, kas izriet tieši no noslēgtajiem administratīvajiem līgumiem. Šo iemeslu dēļ senatoru kolēģija atzīst, ka dienesta argumentiem par to, ka pieteicēji varēja savas tiesības aizsargāt savlaicīgāk, zūd jēga.

Nepamatots ir arī dienesta arguments, ka uz izskatāmo gadījumu pēc analoģijas ir attiecināmi civillietā Nr. C770964723 izdarītie secinājumi par noilguma iestāšanos, jo nedz Senāta (Civillietu departamenta) 2024.gada 6.novembra spriedumā lietā Nr. SKC-471/2024, ECLI:LV:AT:2024:1106.C770964723.12.S, nedz Rīgas apgabaltiesas 2025.gada 17.janvāra spriedumā, lai arī ir ņemts vērā dienesta 2022.gada 1.jūnija lēmums, nav analizēts tāds apstāklis kā izlīguma noslēgšana starp dienestu un tajā nodarbinātajiem tiesiskās paļāvības principa kontekstā. Šie apstākļi situāciju izskatāmajā lietā padara atšķirīgu no situācijas civillietā.

Ievērojot minēto, dienesta argumenti ir nepamatoti un nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa nepareizi interpretējusi Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas otro teikumu, atzīstot, ka 2022.gada 1.jūnija lēmums ir vispārīgais administratīvs akts, taču nav vērtējusi, vai tas atbilst vispārīgā administratīva akta pazīmēm.

Senatoru kolēģija piekrīt dienestam, ka apgabaltiesa pārsūdzētajā spriedumā, analizējot 2022.gada 1.jūnija lēmuma saturu, nav atsevišķi pievērsusies visu vispārīgā administratīvā akta pazīmju izvērtējumam. Tomēr no pārsūdzētā sprieduma 12.punkta ir konstatējams, no kuriem 2022.gada 1.jūnija lēmuma punktiem (secinājumu daļas 5.punkta un nolemjošās daļas 1.punkta) un tajos ietvertajiem apstākļiem apgabaltiesa secinājusi, ka minētais lēmums ir vispārīgais administratīvais akts. Dienesta arguments, ka 2022.gada 1.jūnija lēmums ir iekšējs lēmums, kas vērsts uz finansējuma pieprasīšanu, un tas nenodibina, negroza, nekonstatē tiesiskās attiecības un nerada tiesiskās sekas, kasācijas sūdzībā izteikts apgalvojuma formā, neanalizējot to kopsakarā ar spriedumā norādīto. Tādējādi šis arguments norāda vienīgi uz nepiekrišanu tiesas spriedumam, bet nenorāda uz tiesas pieļautajām kļūdām tiesību normas piemērošanā. Minēto nemaina arī dienesta atsaukšanās uz Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 15.aprīļa spriedumu lietā Nr. A420241723, ECLI:LV:ADAT:2025:0415.A420241723.9.S, kurā norādīts, ka 2022.gada 1.jūnija lēmums nevarēja radīt personai tiesisko paļāvību uz virsstundu samaksu. Senatoru kolēģija konstatē, ka minētajā lietā ir no izskatāmās lietas atšķirīgi faktiskie un tiesiskie apstākļi. Proti, brīdī, kad persona vērsās dienestā ar iesniegumu par virsstundu apmaksu, dienests jau bija pieņēmis 2022.gada 23.decembra grozījumus 2022.gada 1.jūnija lēmumā (virsstundas apmaksājamas, ņemot vērā Darba likuma 31.panta pirmajā daļā noteikto noilgumu).

Ņemot vērā minēto, arī šie argumenti nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[4] Rezumējot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā arī nav risināmi sarežģīti tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.^{1}panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Valsts probācijas dienesta kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 23.jūlija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Meldere Senatore Dz. Amerika Senatore V. Kakste